

Onderzoek Armoedebeleid gemeente Roosendaal

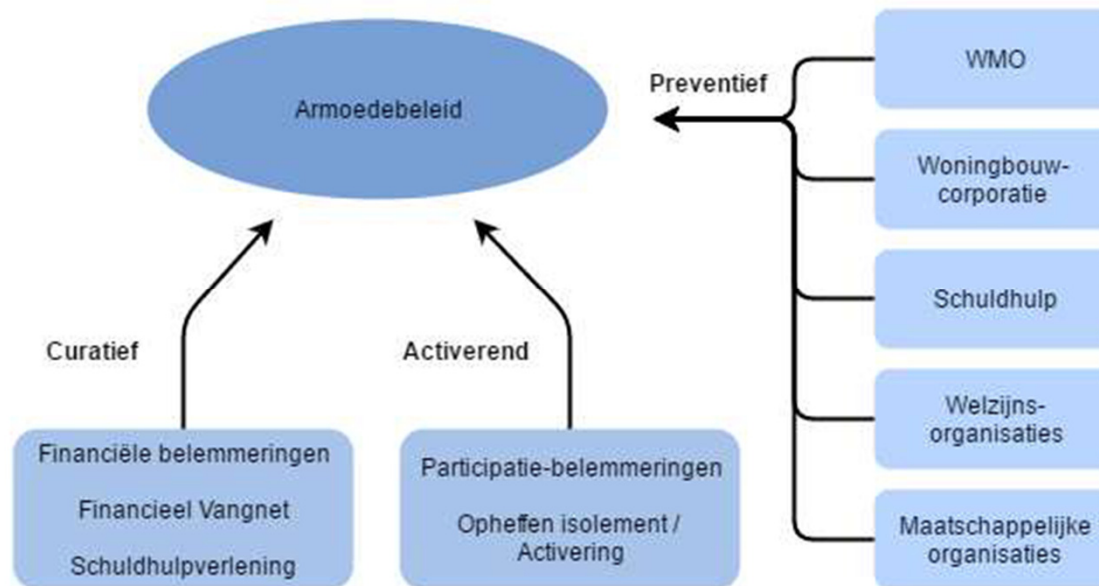
Rekenkamer West-Brabant
9 februari 2017

Onderzoeksvraag

In hoeverre is het armoedebeleid bij de gemeente als doeltreffend en doelmatig aan te merken?

1. de opzet en werking van het armoedebeleid (diepte-onderzoek) en de samenhang met andere beleidsvelden (breedte-onderzoek).
2. een Minima-effect rapportage (MER) door NIBUD.
3. koepelnotitie en toekomstperspectief

Drie-sporenmodel armoedebeleid

Geen eenduidig beleidskader

- inkomensondersteunende maatregelen zijn een laatste redmiddel voor de allerzwaksten;
- de gemeente gaat uit van eigen kracht van de burger;
- arbeidsparticipatie is het beste middel om armoede te bestrijden.

de gemeente richt zich op kwetsbare groepen:

- personen met beperkingen en gezondheidsklachten;
- personen die in een isolement leven;
- kinderen in armoede.

Uitgaven

- de bijzondere bijstand (€ 1,5 mln in 2015),
- kwijtschelding van belastingen (€ 1,1 mln in 2015)
- de collectieve ziektekostenverzekering (€ 0,5 mln in 2015);

participatie (huishoudens met kinderen)

- regeling Schoolfonds en de inkomenstoelage,
- huishoudens met kinderen, Stichting Leergeld, Stichting Paul en het Jeugdcultuurfonds

Gemeenten vergeleken

Verschillen

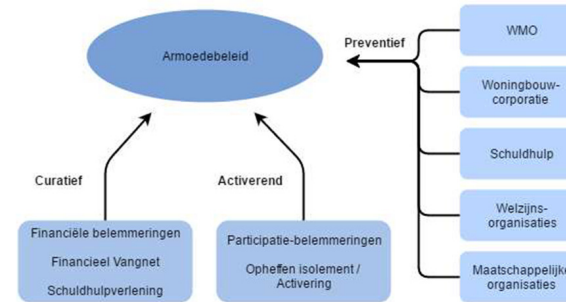
- **Aanbod regelingen.** Verschil welke regelingen aanwezig zijn en inkomensgrenzen die gehanteerd worden.
- **Samenwerkingspartners.** Verschillen in aantal en intensiteit van samenwerking met anderen.

Overeenkomsten

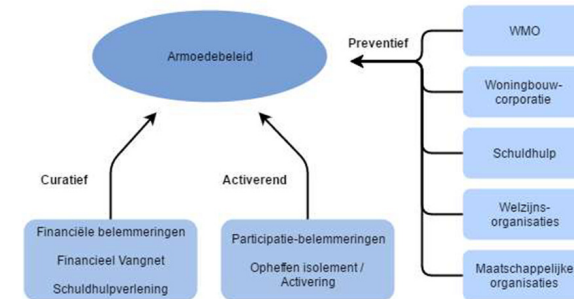
- **Beleidskaders,** geen expliciete aansluiting met aangrenzende beleidsvelden.
- **Doel en doelgroepen,** algemeen geformuleerd en niet concreet
- **Inzicht kosten,** wel in totaal van kosten van het armoedebeleid, maar geen volledig inzicht in de kosten van alle individuele regelingen en subsidies.
- **Uitvoering Werkplein.** Werkplein voert het minimabeleid uit voor Moerdijk, Roosendaal en Etten-Leur.

Conclusie - curatief

- er is slechts beperkte samenhang
- **armoedebeleid is een substantiële bijdrage aan het budget**
beleid is effectief, maar bij paren met oudere kinderen, en paren met jongere kinderen is er sprake van een tekort
- **er is geen afstemming** tussen het armoedebeleid op Rijksniveau en op lokaal niveau

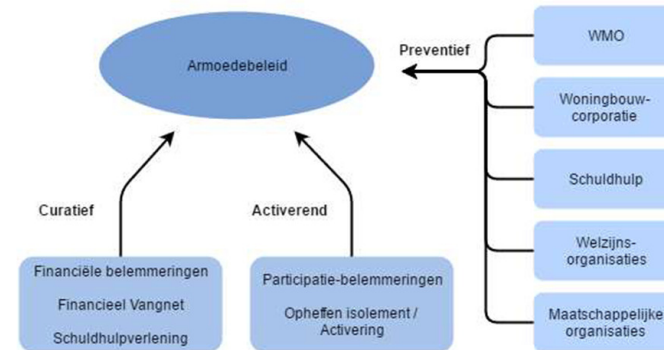
Conclusie - preventief

Samenwerking met externe partners is gericht op preventie

- Wijzijn Traverse Groep (met onder andere Sociaal Raadslieden, STA-teams en maatschappelijk werk)
- woningbouwcorporaties (vroegsignalering)

Conclusie - activerend

- het activerend beleid is van belang omdat het de **uitstroom naar werk** bevordert (arbeidsparticipatie het beste middel is om armoede te bestrijden)
- bij een toename van het inkomen tot 110% van het sociaal minimum is er een **armoedeval**, dat ontmoedigt werkaanvaarding.

Aandachtspunten 1

1. Samenhang beleid Rijk en gemeente

invloed van Rijksbeleid (Miljoenennota) op het gemeentelijk beleid.

2. Samenhang binnen gemeentelijk beleid.

kadernota armoedebeleid met samenhang en afstemming.

3. Samenhang met participatie-, onderwijs- en economisch beleid.

4. Terugdringen van de armoedeval:

- a. aanpassen van de mogelijkheden tot kwijtschelding
- b. verlenen van een vorm van compensatie bij uitstroom naar werk

Aandachtspunten 2

1. Tekorten bij huishoudens, aanbevelingen Nibud.

- a. algemene peuterspeelzaal vergoeding
- b. rekening te houden met het verschil in kosten tussen paren met jonge en oudere kinderen
- c. een tegemoetkoming voor sportieve en/of sociaal-culturele activiteiten aan volwassenen.

2. Bereik regelingen. Stel een communicatieplan op en informeer maatschappelijke organisaties doorlopend over regelingen.

Aandachtspunten 3

Preventief beleid

1. Integrale aanpak binnen sociaal domein.
2. Cursussen voor aanleren van financiële vaardigheden.

Gemeenteraad

1. Concretiseer doelen en doelgroepen van het armoedebeleid.
2. Houdt controle op de doelen door een daarop afgestemde informatievoorziening

Te leren van de andere gemeenten?

- Beleidsvisie en algemene beleidsdoelen uit te splitsen naar subdoelen, en vervolgens gekoppeld aan regelingen en instrumenten en doelgroepen (Etten-Leur)
- Overzicht van de uitgaven van de bijzondere bijstand (Drimmelen)
- Gerichte communicatie actie (Etten-Leur)

Toekomstperspectief

- **Werkgelegenheid** neemt op korte termijn niet toe, op middellange termijn wel.
- Met het aantrekken van de economie wordt het **risico op armoede** kleiner.
- Verhoudingsgewijs zal het aandeel **langdurig armen** groter worden.
- De **kosten** van de bijzondere bijstand zullen toenemen.
- Er is sprake van **vergrijzing**.
- Lange termijn: meer **decentraliseren** en op **regionaal** niveau gaan opereren.
- Economisch beleid en sociaal beleid gaan steeds **meer samenhangen**.